

Utbildningsinspektion i Hovslättsskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Hovslättsskolan den 6 mars 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Hovslättsskolan intervjuades skolledning, skolsköterska, pedagogisk personal, elever och föräldrar. Inspektörerna besökte även lektioner i olika årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Hovslättsskolan	Antal elever
Förskoleklass	43
Grundskola	250

Källa: Hovslättsskolan

Skolan ligger i det lilla samhället Hovslätt strax söder om Jönköping. Hovslätt är ett gammalt järnvägssamhälle i Tabergsdalen, omgivet av skog. Här finns förutom skolan en aktiv idrottsförening, en hembygdsförening och tre kyrkor. Hovslätts

rektorsenhet består av tre förskolor (Hagens, Humlans och Kolbäckens), en öppen förskola som är lokalintegrerad i Humlans förskola samt Hovslättsskolan.

Helhetsbedömning

Inspektörerna fick på Hovslättsskolan uppleva en lugn och trygg miljö där lärandet satts i fokus. Samarbete mellan årskurs 1 och förskoleklassen och samarbete mellan skola och skolbarnomsorg kring trafik och rörelse är exempel på engagemang som inte bara understödjer lärandet utan även stärker tryggheten på skolan. Skolans satsning på datorer i kombination med bibliotek och mindre studierum är också exempel på en medveten satsning på lärande.

Skolan redovisar elevernas kunskapsresultat i matematik, svenska och engelska, och i de ämnena når skolan goda resultat. Vidare redovisar man läsförmågan i årskurs 3 och andelen elever som nått samtliga mål i årskurs 5. En mer nyanserad bild av elevernas kunskapsresultat måste dock komma till stånd. Inspektörerna upplevde ett lugnt och tryggt klimat trots att det finns ganska många elever på skolan. Det finns ett utvecklat samarbete mellan förskoleklass och årskurs 1 och för de äldre barnen finns ett samarbete mellan skola och skolbarnomsorg.

Skolans välutbildade personal har goda möjligheter till fortbildning och säger att skolledningen alltid ställer upp på initiativ från personalen. Skolutveckling har bland annat skett genom lärgrupper som jobbat med olika områden. Skolledningen har stor legitimitet bland elever, personal och föräldrar men skulle själv vilja ha mer tid ute i verksamheten något som stöds av att personalen ser rektorn mer som administratör än som pedagogisk ledare.

Skolans elever är väl insatta i de mål som gäller för utbildningen och lärarna är lyhörda för förslag från eleverna. Detta borde vara en bra grund för eleverna att själva välja områden att bredda eller fördjupa sig i. Elevens val är dock inte utformat på ett sådant sätt utan eleverna får endast välja inom området rörelse och hälsa.

En förutsättning för en ökad måluppfyllelse är att skolan skapar ett system för uppföljning av elevernas kunskaper inte bara i grundskolans ämnen utan även i områden som beskrivs i läroplanen. Detta i kombination med ett systematiskt kvalitetsarbete där resultaten analyseras och, i de fall måluppfyllelsen är otillräcklig, åtgärder för förbättring vidtas kommer att höja kvaliteten på skolans verksamhet.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Verksamhetens likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Elevens val genomförs inte i enlighet med grundskoleförordningen (2 kap. 19 och 20 §§ grundskoleförordningen).
- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet).

- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte de krav som ställs på en sådan (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolans kvalitetsredovisning bör förbättras så att den innehåller en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar:

I kvalitetsredovisningen redovisas inga resultat av nationella prov men man skriver att 94 procent av eleverna nått målet i svenska i årskurs 5, 92 procent i matematik och 96 procent i engelska samt att 84 procent av eleverna har nått målen i alla ämnen i årskurs 5. Den sista uppgiften är en bedömning som all personal gemensamt gjort. Man skriver också att 67,5 procent av eleverna i årskurs 3 nått steg 15 i ett så kallat läsutvecklingsschema. Resultaten överensstämmer med resultaten på de nationella proven. Inga andra ämnen redovisas.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,

- om en framtidsytande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultaten:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Lärarna arbetar mycket med målen för utbildningen tillsammans med eleverna för att göra dem konkreta och följer upp elevernas kunskapsutveckling på individnivå. Man utvärderar i syfte att utveckla undervisningen. Portfolio är ett verktyg i detta arbetet. Utvecklingssamtal och IUP ses av såväl lärare som föräldrar som mycket viktiga funktioner för elevernas utveckling.

1.3 Bedömning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling,
- om lärarna vid bedömning och utgår från de nationella målen i kursplanerna.

Bedömning av området Bedömning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Lärarna på skolan gör allsidiga bedömningar av elevernas kunskaper. Nationella ämnesprov och andra prov, tester, diagnoser och diskussioner i arbetslagen är exempel på verktyg som används för att kunna göra sådana, men som beskrivits i avsnittet ovan bör skolan utveckla sina metoder för att säkerställa att korrekta och allsidiga bedömningar ska kunna göras avseende elevernas hela kunskapsutveckling.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,

6 (11)

- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Personalen planerar undervisningen utifrån läroplanens strävansmål och ger eleverna möjlighet att arbeta med olika former av kunskap. Genom dokumentation, utvärderingar, förslagslådor m.m. ges eleverna möjlighet att få inflytande över arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll i syfte att ta ansvar för det egna lärandet. Genom klass- och elevråd får de dessutom möjlighet att påverka andra funktioner på skolan. Undervisningen är allsidig och saklig och samverkan sker såväl inom skolan som med det omgivande samhället i syfte att ge undervisningen mening och sätta in den i ett större sammanhang. Arbetet i förskoleklassen består både av lek och förberedelser för skolan.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid utarbetas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Skolan har goda möjligheter genom grupperingar och olika material att anpassa undervisningen efter elevernas behov, förutsättningar m.m. Särskilt stöd ges i tillräcklig omfattning och åtgärdsprogram av god kvalitet skrivs när särskilda stödåtgärder sätts in.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Skolan utgör en trygg miljö och lärandet är centralt i skolans verksamhet. Det sker ett omfattande förebyggande värdegrundsarbete och skolans ordningsregler är upprättade i enlighet med grundskoleförordningen. Skolan behöver dock förbättra sig avseende:

Likabehandlingsplanen

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Planen ska årligen följas upp och ses över. Hovslättsskolans likabehandlingsplan beskriver ingående det generella förebyggande

värdegrundsarbetet men det saknas beskrivning av vilka främjande insatser som ska genomföras under det år planen omfattar grundat på behov som påvisats genom en aktuell kartläggning och några sådana åtgärder genomförs inte heller på årsbasis. Inspektörerna bedömer att skolan måste utforma sin likabehandlingsplan i enlighet med författningen.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,
- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Mottagandet av elever sker så vitt inspektörerna kan bedöma enligt bestämmelserna. Eleverna får den undervisningstid de är garanterade och språkval erbjuds enligt förordningen. Utbildningen är avgiftsfri och skolan är väl försedd med lokaler och teknisk utrustning. Förskoleklassen omfattar de 15 timmar som bestämmelserna anger samt mer tid för slöjd och idrott. Förbättringar behövs inom området:

Valmöjligheter

Enligt grundskoleförordningen ska styrelsen erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Undervisningen ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner som fastställts för

det ämne eller ämnen som utgör elevens val.

Elevens val på Hovslättsskolan är inte utformat i enlighet med dessa bestämmelser. Enligt uppgifter från skolans lärare får eleverna endast välja något som har med rörelse att göra. Elever på skolan uppger också att inte alla elever omfattas av elevens val.

Inspektörerna bedömer att skolan måste ändra utformningen av elevens val så att det motsvarar förordningen.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Personalen är välutbildad och har insikter i de författningar som styr verksamheten. De har goda möjligheter till kompetensutveckling och rektorn har utbildning och erfarenhet som givit pedagogisk insikt och därmed goda förutsättningar att leda skolarbetet.

3.3 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna,
- om lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Rektorn på skolan är förtrogen med det dagliga arbetet och kan ses som pedagogisk ledare, men personalen skulle uppskatta större närvaro i verksamheten. Beslut fattas av rektorn i enlighet med författningarna. Förbättring behövs dock avseende:

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat

Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.

Hovslättsskolan saknar en samlad bild av elevernas resultat vilket gör att man har svårigheter följa upp resultaten i förhållande till de nationella målen.

Inspektörerna bedömer att skolan måste utarbeta ett system för uppföljning av elevernas kunskaper i samtliga ämnen.

3.4 Kvalitetsarbete**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

På Hovslättsskolan bedrivs ett kvalitetsarbete som är gott inom flera områden men förbättring behövs i följande avseende.

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska kvalitetsredovisningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. I kvalitetsredovisningen ska också uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen redovisas.

Hovslättsskolans kvalitetsredovisning saknar en samlad bild av elevernas kunskaps-

resultat och en analys av dessa. Detta skulle kunna ge en grund för åtgärder för ökad måluppfyllelse inom kunskapsområdet.

Inspektörerna bedömer att skolan måste förbättra sin kvalitetsredovisning så att den omfattar elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i kursplaner och läroplan.

2008-06-11 Lund

Nils Pihlsgård

Roger Niklewski